

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до проведення практичних занять, виконання самостійної
роботи з дисципліни «Основи наукознавства»
для здобувачів вищої освіти галузі знань
07 Управління та адміністрування спеціальності
075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг»
ОС «Бакалавр»
всіх форм навчання**

2024

Методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи наукознавства» здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг» ОС «Бакалавр» всіх форм навчання / укл. А.В. Зеркаль. Запоріжжя, НУ «Запорізька політехніка». 2024. 26 с.

Укладач: А.В.Зеркаль, професор, д.е.н., доцент

**Курс укладено проф. Зеркаль А.В., однак, він не є оригінальною авторською розробкою. Практичні завдання розроблено та сформовано на основі передових світових і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок закладів вищої освіти, навчальних он-лайн курсів, а також на матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.*

Рецензент: В.В. Лифар, д.е.н., професор, зав. каф. «Маркетинг та логістика» НУ «Запорізька політехніка».

Затверджено
на засіданні кафедри
маркетингу та логістики
Протокол № 11
від 27.06.2024

Рекомендовано до видання
НМК ФЕУ НУ «Запорізька
політехніка» Протокол № 5
від 28.06.2024

ЗМІСТ

1. Мета та завдання дисципліни	4
2. Тематичний план дисципліни	4
3. Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять, написання рефератів, виконання самостійної роботи	6
4. Плани практичних занять, написання рефератів, виконання самостійної роботи	11
5. Перелік питань, що виносяться на залік	23
6. Контрольні роботи для студентів заочного відділення	24
7. Рекомендовані література і джерела	25

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у студентів знань щодо теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок організації наукових досліджень, необхідних для володіння практикою проведення наукових досліджень, прийняття оптимальних рішень щодо навчально-дослідної роботи.

Завдання: під час викладання навчальної дисципліни передбачається засвоєння студентами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методичними основами наукового дослідження.

Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові підходи до вивчення теоретичного матеріалу, узагальнення і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження. Матеріал курсу допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці курсових і кваліфікаційних робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

2 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки
2. Особливості сучасної науки
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти
4. Організація в університеті
5. Види і форми науково-дослідної роботи
6. Система управління науково-дослідною роботою

Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання

1. Поняття науки та її функцій
2. Наукова діяльність та глобалізація науки
3. Структура і класифікація науки
4. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
5. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні
6. Науково-дослідна робота студентів

Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень

1. Об'єкт та предмет наукового дослідження, їх класифікація
2. Методи дослідження та їх класифікація
3. Процес наукового дослідження та його стадії

Змістовий модуль 2.

Тема 4: Академічна доброчесність та плагіат

1. Що таке академічна доброчесність?
2. Що таке плагіат?
3. Як уникнути плагіату (академічне письмо)?
4. Якими є передумови створення доброчесного середовища в університеті (університетська автономія)?
5. Як створити доброчесне середовище в університеті?

Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових та кваліфікаційних робіт

1. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та кваліфікаційних робіт.
2. Основні етапи підготовки курсових та кваліфікаційних робіт.
3. Структура та технічне оформлення курсових та кваліфікаційних робіт.
4. Підготовка до захисту та захист курсової та кваліфікаційної роботи.

Тема 6. Наукова організація дослідного процесу

1. Поняття наукової організації праці (НОП)
2. Принципи організації праці у науковій діяльності
3. Особливості творчої праці
4. Роль особистості вченого в науці
5. Планування і раціональна організація праці науковця
6. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місяця

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи

1. Суть і види науково-технічної інформації.
2. Методи пошуку і збору наукової інформації.
3. Аналіз та інтерпретація інформації.
4. Організація роботи з науковою літературою.
5. Форми обміну науковою інформацією.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ, ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Практичні заняття є одними з найважливіших форм навчального заняття у вищому навчальному закладі, які проводяться у формі дискусії навколо попередньо визначеної теми, до якої студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаного завдання або у формі презентації виконаних завдань.

Основними завданнями практичних занять є:

- закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань;
- оволодіння науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення до науки, наукових досліджень;
- прищеплення навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- виконання практичних завдань та демонстрація індивідуально-виконаних проєктів.

Види проведення практичних занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу, змісту і особливостей теми, складу здобувачів вищої освіти (розгорнута бесіда; презентація; розв'язання завдань та ситуацій; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо).

При підготовці до практичного заняття кожен здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися при потребі консультацією викладача; скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Здобувачам вищої освіти необхідно відвідувати кожне практичне заняття, адже пропуски позбавляють його можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Деякі питання роботи на практичному занятті:

а) переважна більшість практичних занять проводиться у формі інтерактивної дискусії, під час якої викладач здійснює поточний контроль якості знань здобувачів вищої освіти, перевіряє виконання їх завдань самостійної роботи;

б) практичні заняття починаються вступним словом викладача, в якому він розкриває значення теми і цілі заняття, форми і методи його проведення;

в) здобувач вищої освіти, розкриваючи зміст того чи іншого питання теми заняття повинен пов'язувати матеріал з актуальними проблемами сучасності, наводити приклади;

г) здобувачі вищої освіти повинні уважно слухати виступи своїх однокурсників і оцінювати наскільки глибоко розкриті питання. Це дає можливість кожному присутньому на занятті висловити свою точку зору та подолати прогалини, які мали місце у відповіді. Активна участь на практичних заняттях прищеплює навички участі у дискусії, аналізі різних точок зору, вмінню відстоювати власну позицію;

д) після закінчення виступу здобувача вищої освіти відбувається обговорення проблеми. При цьому викладач не тільки направляє обговорення на розкриття вузлових питань, але і дає змогу виступити усім учасникам семінару. Якщо ж доповідач чи інший виступаючий на семінарі припускає явні помилки, то для виключення втрати часу викладач може його зупинити і надати слово іншому;

е) завершується практичне заняття заключним словом викладача, в якому підсумовується робота групи, аналізується ступінь розкриття теми, оцінюються всі форми участі здобувачів вищої освіти на семінарі та нараховуються рейтингові бали, а також дається завдання на наступне заняття.

Обов'язковими компонентами практичних занять з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є підготовка рефератів з найбільш актуальних та складних тем курсу, розробка власних проєктів, презентації.

Реферат не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою одну з форм наукового дослідження на певну тему. Реферат має бути виконано самостійно. Мета написання реферату полягає у набутті студентом знань з теорії рекламного менеджменту, вміння та навичок працювати з науковою літературою і періодичними виданнями, джерелами мережі Інтернет,

самостійно аналізувати та узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та пропозиції.

Підготовка реферату включає в себе наступні етапи:

- а) вибір теми;
- б) підбір і вивчення літератури;
- в) складання плану реферату;
- г) викладення змісту теми;
- д) оформлення реферату;
- е) усний виклад реферату.

Вибір теми. Здобувач вищої освіти самостійно обирає тему реферату з запропонованого переліку. Здобувач вищої освіти може в обсязі навчальної програми дисципліни сам запропонувати тему реферату, узгодив її з викладачем. При виборі теми здобувачеві вищої освіти слід керуватися своїми інтересами до певної проблеми, можливостями підбору літератури та інше.

Підбір і вивчення літератури. Роботу над рефератом потрібно починати з вивчення стосовно обраної теми відповідного розділу підручника, навчального посібника, конспекту лекції. Після того як загальне уявлення про обрану тему склалося, слід приділити серйозну увагу підбору і вивченню літератури, орієнтовний список якої наведено після кожної теми. Однак запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу здобувача вищої освіти. Він може та мусить використовувати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною проблематикою. Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, здобувач вищої освіти повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував автор.

Складання плану реферату. Після ознайомлення з літературою здобувач вищої освіти складає план реферату, в якому конкретизує питання обраної теми та який включає в себе: вступ; основну частину (виклад змісту теми); висновки; список використаної літератури.

Вступ є обов'язковою частиною реферату, в якому стисло обґрунтовується актуальність, наукова і практична значимість обраної теми, вказується на її місце у структурі курсу, формулюються цілі дослідження.

Основна частина реферату складається з розділів та підрозділів, в яких мають бути послідовно розглянуті всі питання теми. При цьому слід мати на увазі, що кількість розділів та підрозділів не регламентується, але недоцільно їх робити невеликими за обсягом.

Якщо матеріал важко розбити на декілька частин через його тісну змістовну і логічну послідовність, розділ можна не розбивати на підрозділи. При визначенні назв розділів і підрозділів необхідно знати, що назва розділу не може повторювати назву теми роботи, а назва підрозділу повторювати назву розділу.

Заключна частина реферату має містити висновки, в яких здійснюється формулювання результатів дослідження, оцінки проаналізованого матеріалу, пропозиції чи рекомендації з досліджуваної проблематики. Вступ і висновки реферату разом не повинні перевищувати одну чверть його обсягу.

Викладання змісту теми. Після підбору і вивчення літератури, визначення плану реферату слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним та послідовним. Викладати матеріал у рефераті рекомендується у безособовій формі висловлювання (наприклад, «вважаємо», «думаємо», «рачуємо» та інше). Необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Допускається змінювати терміни, окремі слова і словосполучення прийнятими текстовими скороченнями, значення яких зрозуміле з контексту реферату. При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора реферату, або ж для висловлювання своєї думки на протигагу іншій.

Здобувачу вищої освіти доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні реферату і які можуть привести до незадовільної оцінки:

- механічне, дослівне переписування використаної літератури;
- поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень;
- невідповідність між змістом роботи та її планом;
- абстрактний виклад теми, відсутність посилань;
- недбалість і неграмотність викладу.

Отже, основними вимогами до написання реферату є вміння виділяти головні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасну літературу з питань реклами та рекламного менеджменту.

Оформлення реферату. Здобувач вищої освіти повинен

пам'ятати, що через оформлення реферату, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому, кожному здобувачу вищої освіти необхідно опанувати техніку оформлення наукової праці та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо рефератів.

Починається робота з титульного листа. Після титульного листа, на другій сторінці реферату подається зміст роботи. Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану реферату. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком і подальшим текстом має бути один інтервал.

Розділи слід нумерувати арабськими цифрами без крапок в кінці. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, відокремлених крапкою (наприклад — 1.1, 1.2). Усі сторінки, починаючи з третьої, послідовно нумеруються з проставленням арабських цифр за загальним правилом у верхньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою реферату є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступних сторінок.

Реферат друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (розмір 210х297 мм) через 1,5 міжстрокових інтервали, з обов'язковим дотриманням при цьому такої ширини полів: зверху і знизу — 20 мм, зліва — 30 мм, справа — 10 мм. На одній сторінці повинно бути не більше 40 рядків. Загальний обсяг реферату не повинен 16 друкованих сторінок — через 1,5 інтервали.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання реферату. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні реферату або на які зроблено посилання у самій роботі. Список літератури в загальний обсяг реферату не включається, але нумерація сторінок

продовжується.

Усний виклад реферату. Після написання реферату студент повинен його зміст доповісти на семінарському занятті. Здобувач вищої освіти протягом десяти хвилин має викласти основні положення розділів та підрозділів свого дослідження, обґрунтувати наукову і практичну значимість обраної теми, сформулювати пропозиції чи рекомендації. Після виступу, при необхідності, відповісти на запитання викладача та інших учасників семінару.

За результатами обговорення написаного і докладеного реферату здобувачу вищої освіти виставляється відповідна кількість балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

В разі необхідності представлення результатів дослідження наочно рекомендовано підготовувати презентацію засобами Microsoft Power Point або іншими.

Презентацію також необхідно готувати для представлення результатів виконання самостійної роботи, завдання на яку представлено в планах кожного заняття.

4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ, ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАНЯТТЯ 1

Практичне заняття на тему: «Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки
2. Особливості сучасної науки
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти
4. Організація в університеті
5. Види і форми науково-дослідної роботи
6. Система управління науково-дослідною роботою

Реферати та презентації

1. Підготуйте наукове повідомлення щодо видів та форм науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти.

2. Підготуйте перелік методів дослідження, які застосовуються у наукових дослідженнях технічного спрямування, та вкажіть їх характеристики та напрями застосування.

Завдання для самостійної роботи

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки
2. Особливості сучасної науки
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти
4. Види і форми науково-дослідної роботи

ЗАНЯТТЯ 2

Практичне заняття на тему: «Поняття науки та її нормативне регулювання»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Поняття науки та її функцій
2. Наукова діяльність та глобалізація науки
3. Структура і класифікація науки
4. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
5. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні
6. Науково-дослідна робота студентів

Практичне заняття

Обробка та оформлення результатів наукових досліджень. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень

Результати наукових досліджень оприлюднюються у вигляді різних видів публікацій. Це сприяє встановленню пріоритету автора (дата підписання публікації до друку — це дата пріоритету науковця), а також свідчить про особистий внесок дослідника в розробку наукової проблеми (особливе значення мають індивідуальні публікації, роботи у співавторстві потребують додаткових роз'яснень). У тексті дисертації та автореферату здобувач має наводити посилання на власні публікації, включити їх до списку використаної літератури і джерел.

Публікації відображають основний зміст, новизну наукового дослідження і фіксують завершення певного етапу дослідження або роботи в цілому. Крім цього, публікації забезпечують первинною

науковою інформацією суспільство, сповіщають наукове співтовариство про появу нового наукового знання і передають індивідуальний результат у загальне надбання.

Існують такі види наукових публікацій: монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, наукова доповідь, збірник наукових праць.

Монографія — науково-книжкове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи кільком авторам.

Стаття — це вміщені в науковому журналі чи збірнику результати дослідження конкретного питання, що мають певне наукове й практичне значення.

Аutoreферат дисертації — це наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня.

Тези доповідей, матеріали наукової конференції — це неперіодичні збірники підсумків наукових конференцій, доповідей, рекомендацій та рішень.

Збірники наукових праць — це збірники матеріалів досліджень, які виконано в наукових установах, навчальних закладах та наукових товариствах.

Тези доповіді

Тези доповіді — це опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді. Вони фіксують науковий пріоритет автора й містять матеріали, відсутні в інших публікаціях.

Рекомендований обсяг тез наукової доповіді становить дві-три сторінки машинописного тексту через 1 чи 1,5 інтервали. Схематично структура тез наукової доповіді виглядає таким чином: теза — обґрунтування — доказ — аргумент — результат — перспективи.

При підготовці тез наукової доповіді слід дотримуватися таких правил:

Індекс УДК у лівому верхньому кутку. Універсальна десяткова класифікація (УДК) - бібліотечна класифікація документів, широко використовується у всьому світі для систематизації творів науки, літератури і мистецтва, періодичного друку, різних видів документів і організації картотек.

Основні розділи УДК:

0 Загальний відділ

1 Філософія. Психологія

2 Релігія. Теологія

3 Суспільні науки

4 (вільний)

5 Математика. Природничі науки

6 Прикладні науки. Медицина. Техніка. Сільське господарство

7 Мистецтво. Архітектура. Ігри. Спорт

8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство

9 Географія. Біографії. Історія

Для пошуку УДК натисніть на посилання:

<https://teacode.com/online/udc/>

або <https://udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y>

Приклад:

УДК 656.07

Зеркаль А.В.¹, Поліщук В.П.²

¹ д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-211 НУ «Запорізька політехніка»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ ЯК СКЛАДОВОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Логістика, як економічна наука, з'явилася в Україні наприкінці ХХ століття. Існує декілька трактувань цього терміну. У перекладі з англійської мови слово «logistics» тлумачиться як «матеріально-технічне забезпечення» або «тил та забезпечення». Функціями логістики є: управління запасами, транспортування, складування. Ми розглядатимемо транспортну логістику. Це питання є актуальним, тому що транспорт є невід'ємною складовою логістики. Він органічно вписується у процеси виробництва та торгівлі. Саме транспортний елемент бере участь у вирішенні більшої частини логістичних задач. Також транспорт впливає на результати логістичної діяльності і, безумовно, впливає на виробництво та збут. Транспортна система робить товари та продукти рухомими та забезпечує своєчасне і

ефективне заохочення доданої вартості за принципом найменших витрат.

Завдання:

1. Оберіть тему тез доповіді для участі у конференції НУ «Запорізька політехніка «Тиждень науки».
2. Визначте номер УДК для неї.
3. Виконане завдання завантажте у відповідний розділ

Реферати та презентації

1. Підготуйте наукове повідомлення про «революційні події» у науці та наведіть приклади їх впливу на зміни в суспільстві.
2. Підготуйте реферат про синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, які застосовуються у наукових дослідженнях у вашій спеціальності.
3. Підготуйте наукове повідомлення про фактори розвитку автоматизованих систем керування та методики їх дослідження.

ЗАНЯТТЯ 3

Практичне заняття на тему: «Методологічні засади наукових досліджень»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Об'єкт та предмет наукового дослідження, їх класифікація
2. Методи дослідження та їх класифікація
3. Процес наукового дослідження та його стадії

Практичне заняття НАУКОВА СТАТТЯ

Підстава класифікації	Види статей
Відношення до проблеми	1. Стаття оглядова – дає характеристику стану і перспектив наукових досліджень у тій чи іншій предметній області з метою виявлення проблемного поля і перспективних напрямів досліджень. 2. Стаття проблемна, постановочна – дає всебічну характеристику проблеми, якої або не було в науці, або вона

	не одержала всебічного осмислення. 3. Стаття методологічна – дає обґрунтування методології вирішення проблеми. 4. Стаття, що вирішує проблему, – дає авторський варіант вирішення сформульованої проблеми.
Структура	1. Неструктурована стаття – у ній не виділяються окремі підзаголовки. 2. Структурована стаття – виділяються окремі підзаголовки найчастіше відповідно до логіки наукового дослідження або презентації найбільш важливих складових дослідження.
Новизна	1. Новаторська стаття – презентує принципово нові наукові результати. 2. Розвиваюча стаття – дає нові варіанти вирішення окремих складових проблеми.
Роль в атестації автора	1. Спеціальна стаття – задовольняє цілком визначеним вимогам, друкується в спеціальному виданні і враховується при захисті дисертації. 2. Звичайна стаття – виступає тільки засобом просування автора в науковому співтоваристві.

Статті повинні мати такі елементи, як:

- постановка проблеми в загальному вигляді і її зв'язок з найважливішими науковими або практичними завданнями;
 - аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких почате вирішення даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми;
 - формулювання цілей статті (постановка завдань);
 - виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
 - висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
- . Найбільш поширені недоліки наукових статей такі:
- назва статті не відображає основну ідею її змісту, є дуже громіздкою (перевищує 5-7 слів);

- відсутність у тексті статті якого-небудь наукового дослідження, зведення її у кращому випадку до опису ситуації;
- вона не відповідає прийнятій структурі або спостерігається неструктурованість тексту, що являє собою нескінченний потік слів;
- відсутність у статті конкретних результатів викладу, теоретичних і практичних висновків;
- зловживання термінами без їхньої розшифровки або взагалі невикористання термінів.

Авторові-початківцю варто враховувати цю обставину і, щоб потім не витрачати даремно часу на скарги, потрібно писати свою статтю так, щоб вона із самого початку задовольняла вимогам рецензента, гострі очі якого знайдуть найменшу аномалію. Якщо стаття занадто довга, автора обвинуватять у багатослівності, якщо стаття занадто коротка, йому порадять зібрати додатковий матеріал. Якщо він доповідає про суто експериментальну роботу, то буде піддано критиці «обґрунтування», якщо він пропонує на обговорення елементарну теорію, його назвуть «поверховим». Якщо він наводить занадто великий список використаної літератури, його віднесуть до «неоригінальних», якщо він узагалі ні на кого не посилається, на ньому поставлять клеймо «самовпевненого». Тому я пропоную компроміс. Стаття повинна мати обсяг від 8 до 12 сторінок, видрукованих на машинці (через два інтервали і з правильно залишеними полями, звичайно), і близько однієї третини її варто зайняти математичними формулами.

У формулах не слід скупитися на інтеграли і спеціальні функції. Кількість посилань на літературу повинна коливатися між шістьма і дванадцятьма, причому половина з них має належити до відомих праць (рецензент чув про них), а половина, що залишилася, – до невідомого (рецензент про них не чув). Використовуючи наведені вище поради, автор може бути впевнений, що стаття пройде незалежно від її змісту. Побіжний перегляд такої статті викликає прихильність рецензента. Далі все залежить від його реакції протягом наступних тридцяти хвилин. Якщо за цей час він зможе швидко зробити критичні зауваження по трьох несуттєвих помилках, стаття буде прийнята. Якщо рецензент не знайде очевидних пунктів, що заслуговують критики, його протидія тільки зміцниться. Він візьме перше припущення, що потрапило на очі (причому саме те, що є

невиразним), оголосить його необґрунтованим і порадить повернути статтю для доопрацювання.

Завдання:

1. Відповідно до обраної в ПЗ №2 теми тез доповіді для участі у конференції НУ «Запорізька політехніка «Тиждень науки» знайдіть в інтернеті або бібліотеці наукові статті, що їй відповідають.

2. Ознайомтеся з науковими статтями з обраної тематики та оберіть ті, що найбільше їй відповідають

3. Складіть перелік цих статей та завантажте у відповідний розділ сайту

Реферати та презентації

1. Складіть алгоритм процесу висування і доказу гіпотез у наукових дослідженнях.

2. Підготуйте наукове повідомлення про напрями використання різних методів наукових досліджень.

3. Підготуйте наукове повідомлення про види інформації.

ЗАНЯТТЯ 4

Практичне заняття на тему: «Академічна доброчесність та плагіат»

2 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

6. Що таке академічна доброчесність?

7. Що таке плагіат?

8. Як уникнути плагіату (академічне письмо)?

9. Якими є передумови створення доброчесного середовища в університеті (університетська автономія)?

10. Як створити доброчесне середовище в університеті?

Практичне заняття

1. Прослухайте онлайн курс

<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

2. Отриманий за підсумками курсу сертифікат завантажте у відповідний розділ

3. Ознайомтеся з додатковою інформацією щодо академічної доброчесності та плагіату за посиланням:

<https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/>

Реферати та презентації

1. Підготуйте наукове повідомлення про основні вимоги до оформлення списку використаних літературних джерел.
2. Підготуйте наукове повідомлення про основні вимоги до характеристики дослідження.
3. Складіть алгоритм та охарактеризуйте стадії науково-дослідного процесу дослідження.

ЗАНЯТТЯ 5

Практичне заняття на тему: «Методика підготовки і оформлення курсових та кваліфікаційних робіт»

2 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та кваліфікаційних робіт.
2. Основні етапи підготовки курсових та кваліфікаційних робіт.
3. Структура та технічне оформлення курсових та кваліфікаційних робіт.
4. Підготовка до захисту та захист курсової та кваліфікаційної роботи.

Практичне заняття

1. Перегляньте відео за посиланням:
<https://www.youtube.com/watch?v=u4zVfStfpPs>
2. Оформіть посилання на джерела (наукові статті, тези доповідей, дисертації, монографії), які Ви обрали для цитування у власних тезах доповіді на конференції «Тиждень науки» (ПЗ № 3)
3. Завантажте правильно оформлений перелік посилань до відповідного розділу.

Реферати та презентації

1. Підготуйте наукове повідомлення про особливості організації та проведення технічного експерименту.

2. Підготуйте бібліографічний опис публікацій, літературних джерел (до 20 джерел), які характеризують тематику вашої майбутньої магістерської атестаційної роботи у відповідності з вимогами.

3. Охарактеризуйте основні елементи структури наукового дослідження.

ЗАНЯТТЯ 6

Практичне заняття на тему: «Наукова організація дослідного процесу»
2 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Поняття наукової організації праці (НОП)
2. Принципи організації праці у науковій діяльності
3. Особливості творчої праці
4. Роль особистості вченого в науці
5. Планування і раціональна організація праці науковця
6. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця

Практичне завдання

Тези доповіді

Тези доповіді — це опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді. Вони фіксують науковий пріоритет автора й містять матеріали, відсутні в інших публікаціях.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ НА КОНФЕРЕНЦІЮ

Тези доповідей виконуються українською, англійською чи німецькою мовами у текстовому редакторі Word.

Послідовність розміщення матеріалу тез:

- індекс УДК;
- прізвище та ініціали авторів;
- наукова ступінь, посади та місце роботи кожного з авторів;

- назва тез (посередині рядка великими жирними літерами);
- текст тез;
- перелік посилань (не обов'язково).

У тезах необхідно чітко і послідовно викласти суть доповіді, нові і оригінальні результати, які були отримані авторами.

Тези доповіді обсягом до 2-х сторінок надаються у друкованому та електронному вигляді. Назва тез та їх кількість повинна відповідати програмам секцій викладачів та здобувачів вищої освіти. Тези доповідей однієї секції обов'язково розміщено у одному файлі. Друковані примірники подаються за підписом відповідального по факультету та декану факультету (або його заступника).

Шаблон для формування електронного файлу та додаткові рекомендації по його формуванню можна отримати на сайті за адресою: <http://zntu.edu.ua/patentno-informaciyniy-viddil>

ЗРАЗКИ

УДК 658.8

Зеркаль А.В.¹, Архарова Д.А.²

¹ д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-211 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні логістика є засобом оптимізації виробництва товарів і послуг підприємств різних галузей економіки та форм власності. Це пов'язано з тим, що ефективне управління процесами логістики сприяє збільшенню прибутковості, зниженню витрат та підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Завдання:

1. Використовуючи отримані знання та навички, отримані на практичних заняттях, підготуйте тези доповіді для участі у конференції «Тиждень науки»

2. Використовуйте напрацювання з ПЗ 2-5. Приділіть особливу увагу академічній доброчесності, недопущенню плагіату, правилам цитування та правильності оформлення посилань та літературних джерел.

3. Завантажте виконані тези для перевірки у відповідний розділ

Реферати та презентації

1. Складіть схему шляху створення наукової теорії.
2. Підготуйте класифікацію інформаційного забезпечення наукових досліджень.
3. Вкажіть найважливіші принципи організації праці та її планування у наукових дослідженнях.

ЗАНЯТТЯ 7

Практичне заняття на тему: «Інформаційне забезпечення наукової роботи»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Суть і види науково-технічної інформації.
2. Методи пошуку і збору наукової інформації.
3. Аналіз та інтерпретація інформації.
4. Організація роботи з науковою літературою.
5. Форми обміну науковою інформацією.

Реферати та презентації

1. Склад та підготовка наукових кадрів.
2. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації.
3. Підготуйте наукове повідомлення про структуру наукової статті та тез доповіді.

Завдання для самостійної роботи

1. Система управління науково-дослідною роботою
2. Академічна доброчесність та плагіат
3. Наукова діяльність та глобалізація науки
4. Структура і класифікація науки

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки
2. Особливості сучасної науки
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти
4. Види і форми науково-дослідної роботи
5. Система управління науково-дослідною роботою
6. Академічна доброчесність та плагіат
7. Наукова діяльність та глобалізація науки
8. Структура і класифікація науки
9. Науково-дослідна робота студентів
10. Загальнонаукові методи дослідження
11. Методи теоретичних досліджень
12. Критерії вибору методології дослідження
13. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження
14. Процедури у наукових дослідженнях
15. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях
16. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та кваліфікаційних робіт.
17. Основні етапи підготовки курсових та кваліфікаційних робіт.
18. Структура та технічне оформлення курсових та кваліфікаційних робіт.
19. Підготовка до захисту та захист курсової та кваліфікаційної роботи.
20. Кваліфікаційна робота: поняття та її підготовка.
21. Особливості творчої праці
22. Роль особистості вченого в науці
23. Планування і раціональна організація праці науковця
24. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця
25. Методи пошуку і збору наукової інформації.
26. Аналіз та інтерпретація інформації.
27. Організація роботи з науковою літературою.
28. Форми обміну науковою інформацією
29. Використання генеративного штучного інтелекту в освіті
30. Відображення і презентація результатів

6. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

ВАРІАНТ №1

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки
2. Методи теоретичних досліджень
3. Особливості творчої праці

ВАРІАНТ №2

1. Особливості сучасної науки
2. Критерії вибору методології дослідження
3. Роль особистості вченого в науці

ВАРІАНТ №3

1. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти
2. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження
3. Планування і раціональна організація праці науковця

ВАРІАНТ №4

1. Види і форми науково-дослідної роботи
2. Процедури у наукових дослідженнях
3. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місяця

ВАРІАНТ №5

1. Система управління науково-дослідною роботою
2. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях
3. Методи пошуку і збору наукової інформації.

ВАРІАНТ №6

1. Академічна доброчесність та плагіат
2. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та кваліфікаційних робіт.
3. Аналіз та інтерпретація інформації.

ВАРІАНТ №7

1. Наукова діяльність та глобалізація науки
2. Основні етапи підготовки курсових та кваліфікаційних робіт.
3. Організація роботи з науковою літературою.

ВАРІАНТ №8

1. Структура і класифікація науки
4. Структура та технічне оформлення курсових та кваліфікаційних робіт.
2. Форми обміну науковою інформацією

ВАРІАНТ №9

1. Науково-дослідна робота студентів
31. Підготовка до захисту та захист курсової та кваліфікаційної роботи.
2. Використання генеративного штучного інтелекту в освіті

ВАРІАНТ №10

1. Загальнонаукові методи дослідження
2. Кваліфікаційна робота: поняття та її підготовка.
3. Відображення і презентація результатів

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА**Базова**

1. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гончарук Т. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за заг. ред. Гончарук Т. В. Тернопіль, 2014. 272 с.
3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2- ге вид. випр. та доп. навчальний посібник Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

5. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. 2-е вид., змін. та доп. Вінниця: ВНТУ, 2015. 317 с.

6. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.

7. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с.

Допоміжна

1. Корягін М.В., Чік М.Ю., Основи наукових досліджень, URL: [//studbooks.net/70288/buhgalterskiy_uchet_i_audit/klassifikatsiya_nauk_regulirovanie_nauchnoy_deyatelnosti](http://studbooks.net/70288/buhgalterskiy_uchet_i_audit/klassifikatsiya_nauk_regulirovanie_nauchnoy_deyatelnosti)

2. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

3. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для студ. спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» / Стрелкова Г. Г., Федосенко М. М., Замулко А. І., Іщенко О. С.. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.

4. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.

5. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.